

plačo. Če kaj kmet reče, tedaj pa ga še sramoti. Kmet pa rad pozabi na krivico, ki se mu je zgodila, in pri prihodnji priliki je zopet pripravljen ravno tistemu dati svoja jabolka. Takim neprilikom se lahko kmet izogne. Pri vsaki pogodbi ali kupčiji s temi kupčevalci je najboljša, da se pokličete dve priči, da slišita pogodbo. Če mu kupec noče izplačati domenjane vsote (kar bi pa v takem slučaju premislil storiti) lahko gre kupca tožit. Brez priče pa ni upanja, da bi se kaj doseglo. Proti takim ljudem je treba postopati sodnijskim potom in ne se ga ustrašiti. Še napitnino, če jo je obljubil, mora plačati, tudi ona spada v pogodbo. Sadržite se! toraj rabite pamet in bodite oprezní, zavarujte se s pričami. Kupec mora kupiti jabolka, če je obljubil in sicer na vago, če je obljubil tako, na mero po posodah, če je bila pogodba taka; on mora toliko dati, kolikor jo obljubil za jednoto. Ne bavite se s temi kupci čez mero! Nič več ne boste dobili od njega, če mu nosite pijačo in mu pripravljate dobre južine. Tudi tedaj niste varni pred njegovo zvitostjo. Ne mislite, da so to že največji gospodje, ker imajo denar in govorijo nemški jezik, ki je vam nerazumljiv; če bi vi tako dolgo hodili in barantali po Nemškem, bi znali nemško, oni pa se še niso naučili slovenščine, ampak še potrebujejo mešetarjev, posredovalcev.

Zdaj pa še tem mešetarjem nekaj besed v prevdarek. Vi si delate kot kupčijski pomagodi in tolmači groš, dobro živite zraven gospoda Nemca, pijače, vina, zmiraj dovolj. Pa ali bo ta zaslužek imel svoj blagoslov, če gledate bolj nato, koliko bi se nabralo vašemu gospodu denarja, vam pa postranskega zaslužka, ne da bi prevdarili, je li to tudi vedno po vaši vesti. Pomislite z vašimi rojaki ste vedno skupaj, z jabolčnim trgovcem pa občujete vsaki dve leti po dva meseca, pa se vendar hočete temu prikupiti seveda na račun in škodo svojih znancev kmetov. Glejte mešetarji, da za naprej ne boste na slabem glasu, češ, da pripomorete tudi vi, da kmet, in če je tudi vaš sosed, ne dobi za jabolka denarja, ki mu gre. Ne pijača in dobro življenje, ne nagrade vas ne smejo premotiti, da bi zapustili pot pravice do kmeta trpina, ki vam je bližji od Nemca po narodnosti in po stanu. Vaša skrb bodi, da bo kmet prodal svoje pridelke drago in na pravično mero. Zapustite kupca, ki ni natančen plačevalec.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Odločitve na mandžurijskem bojišču še ni. Rusi so se redno umikali. Sedaj pa se odpočivajo ruski in japonski vojaki, da skoro zopet stopijo smrti pred obličje. Nikjer niso baje o položaju v japonskem glavnem taborišču tako dobro obveščeni, kakor v Ameriki in če sedaj od ondi poročajo, da večjih bojov pred koncem septembra ne bo, je to poročilo pač uvažanja vredno. Kretanje čet

»Tako je, gospod, mladi ste in ne poznate sveta še dobro. Toda zapomnite si moje besede. Veliko nasprotnikov ima sveta cerkev in njeni duhovniki, ali pogubili je ne bodo. Mi kmetje smo še vedno dobri katoličani in vmeto, da duhovnik skrbi za naš blagor in ne kričači po tistih umazanih časopisih. Veste, slab časnik je za krščanskega človeka kakor slana za cvetlice. Pogledajte, Leniča je takrat tisto slabo berilo tako podivjalo, da se je toliko pregrešil proti župniku in to proti svojemu lastnemu bratu. S slabimi, brezvernimi časopisi proč, ker oni so polni laži in hinavščine.

Tedaj pa z Bogom, ohranite moje besede v srcu.« — Tako je rekel grobar in se poslovil, midva z Leničem pa sva odšla s pokopališča na njegov dom, kjer sem ostal do pozne noči.

bo sedaj še bolj otežkočeno, ker sedaj v Mandžuriji silno dežuje. Obe armadi čakata sedaj pojačeni. Japonci so imeli pri Ljaojanu silne izgube, in maršal Ojama je prosil vojne ministra v Tokiu za nove čete. Minister je odgovoril, da pošlje do konca tekočega meseca v Mandžurijo stotisoč novih vojakov in 225 topov. Tudi ta vest govori za to, da pred koncem meseca septembra ni pričakovati na mandžurijskem bojišču večjih dogodkov. Če ima tudi baje Japonska še dovolj moči, da pošlje še precej vojakov na bojišče, je vprašanje, če bo imela dovolj častnikov. O položaju na bojišču poroča nemški polkovnik Gaedke: V ruskem taboru imajo najboljše upanje. Japonci niso motili ruskega umikanja, ker ga niso mogli ter so japonske izgube večje, kot so naznanili. Sedaj prodirajo Japonci na vzhodu ter se izogibajo ravnine. Rusi so pred Ljaojanom in Jantajem odšli nepremagani. Odhod Kuropatkinov iz Ljaojana se je vršil vzorno. Kuroki je bil celo v veliki nevarnosti, iz katere ga je rešila le prenateljenost neke ruske divizije. Še danes niso pri Ljaojanu pokopana vsa trupla. Bojna sila ruska na jugu in vzhodu ni oslabiljena. Torej pri Ljaojanu ni bilo odločilne bitke.

Iz Tokia se poroča: Maršal Ojama je dobil povelje, da zopet prične z prodiranjem, kakor hitro bodo čete za to sposobne.

Rusi so še vedno gospodarji ceste Mukden-Simmintin. Svoje desno krilo čuvajo s celim desnim armadnim korom na desnem bregu reke Hun. Japonci vedno izkrcavajo pomožne čete v Njučvanu ter pošiljajo zimske zaloge ter orožje po reki Ljao. Da Japonci ne prodirajo, se dá razlagati vsled njihovih velikanskih izgub ter pomanjkanja streliva. Rusi so se jako hitro opomogli od zadnjih bitk.

Japonci začnejo zopet prodirati.

Vsled povelja iz Tokia so začeli Japonci zopet prodirati. Iz Mukdena prihajajo poročila, da prodirajo Japonci na obeh krilih od vztoka, jugovztoka in jugozapada. Ruske predstraže so v dotiki z Japonci, ki se nahajajo južnovzhodno od Mukdena. Skoraj vsak dan se vrše male praske. Mnogo znamenj kaže, da pride blizu Mukdena do bitke. Ruske čete so zasedle vse bližnje vasi. Na tisoče beguncev prihaja v mesto. Kitajci se pritožujejo o strogosti Japoncev.

Zadnje japonske vojne sile.

Japonci so sklicali zadnje svoje sile pod orožje namreč črno vojno, h kateri spadajo močje od 32 do 40 let. To govori jasneje o japonskih stiskah kot trdovratni molk njihovih generalov. Prvotno Japonska sploh ni mislila, da bo k temu koraku prisiljena. Po prvih večjih izgubah je sicer začela računati tudi na to skrajno sredstvo, a v načrtu je imela, da se črna vojna skliče še le prihodnjo spomlad. Zadnji čas pa so imeli Japonci pred Port Arturjem in v Mandžuriji tako velikanske izgube, da jim ni drugega preostalo, kakor se zateči k temu skrajnemu sredstvu. Japonska skrbno prikriva izgube, posebno smrt častnikov pred Port Arturjem, da se prebivalstvo ne vznemiri. Medtem ko Ruska še niti ni mobilizirala svoje armade, mora že Japonska sklicati črno vojno. Zbira že torej zadnje moči. Če tudi te ne bodo imele boljšega uspeha, potem bo sledil grozovit poraz.

Port Artur.

Kakor poročajo Kitajci, so začeli Japonci utrjevati hrib Samson ter so položili mine pod hrib. Proti Port Arturju delajo močne utrdbe ter dovajajo o noči topove. Japonci še vedno napadajo trdnjavo, toda dozdaj si še niso pribojevali nobene nove utrdbe. Kako pogumna in jaka da je posadka, dokazuje izpad, katerega je naredil oddelek Rusov. Posrečilo se jim je, potisniti Japonce iz njihovih postojank ob vodovodni črti. Dne 3. septem. so Japonci izstrelili v trdnjavo okoli 300 granat. Dne 14. t. mes. so streljali dve uri v trdnjavo. Utrdbe niso nič poškodovane, pač pa so nekatere hiše v novem delu mesta porušene. Angleške vesti pravijo, da se bo

Port Artur držal še tri mesece. Neki kodanjski list je priobčil pismo nekega Danca iz Port Arturja pred 16. avg. Pisec pravi, da ne obžaluje, ker je ostal v trdnjavi, zakaj kaj tako velikanskega bi pač ne mogel več doživeti. Dan in noč se vedno kaj zgodi, in življenje je tako zanimivo, da je človeku žal, ker mora na dan nekoliko ur prespati. General Steselj je izdal ukaz, naj bi vse moške osebe v Port Arturju iz ljubezni do cara in domovine storile, kolikor jim je mogoče. General takorekoč nikoli ne spi. Povsod ga srečavamo, vedno svežega in veselega. »Saj se vrši vse prekrasno«, pravi, in prav ima. Japonci nas pač lahko iztrdajo, toda trajalo bo še pol leta. Moke, čaja in streljiva imamo odveč, zato pa imamo le malo konzerv in cigaret. Japonci so vražji ljudje. Včasih stojijo v najhujšem ognju popolnoma mirno ter se dajo kositi, čisto mladi ljudje 17 do 18 let stari. Posebno grozno je gledati, kadar se razlete naše mine, tedaj se nebo za trenotek potemni s človeškimi trupli. Tisoče min je podloženih; kako se boče Japoncem godilo, ko uvedejo zaključne boje? Tukajšnji častniki so prepričani, da so Japonci dosedaj zgubili najmanj 35.000 mož. Danes je približno 3000 inženirjev in delavcev popravljal »Retvizana« »Sebastopola« in »Pobjedo«, ki so vsi hudo preluknjani. To se izvršuje hitro, ker imajo rezervnih delov v izobilju. Naša posadka šteje 31.000 mož brez mornarjev.

Politični ogled.

Zasedanje deželnega zbora. Deželni zbor štajerski bo sklican k zasedanju dne 26. sept. Istega se bodo udeležili že poslanci iz nove IV. skupine. Naloga istega bo, odobriti proračun za prihodnje leto. Naši poslanci se bodo odločno potegovali za pravice in koristi slovenskega kmeta!

Jugoslovansko cesarstvo. Ogrski listi ostro napajo načelnika našega generalnega štaba izm. barona Becka ter pripovedujejo sledeče: Pred kratkim se je Baron Beck v nekem razgovoru izrazil jako neugodno o Mažarih in ko so mu pripomnili, da so Mažari edini narod v Avstriji, ki ne teži iz Avstrije in na katerega se torej habsburška rodbina edino lahko opira, je dejal baron Beck: »Mažari niso zvesti in ako bodo svoje sebično stremljenje nadaljevali, bomo ustanovili jugoslovansko cesarstvo in potem bo konec samostojne Ogrske.« Edino zdravilo za mažarski napuh!

Dalmacija. Kaj si vse že upajo naši nemški uradniki, nam je v dokaz deželni predsednik baron Handl, ki se je izrazil proti svojim podložnim hrvaškim uradnikom, da Dalmatinec sploh nima časti in da ne more dati častne besede. Zaradi tega so se uradniki pritožili ter je odredil ministerski predsednik uradno preiskavo. Preiskava se bo zopet vlekla dolgo časa in nazadnje bo cela zadeva zaspala. Deželni namestnik pa bo še dobil kak red zato ker je žalil Slovence. Taka pravica vlada v Avstriji!

100letnica srbske vstaje. Letos je minulo sto let, odkar je hrabri Jurij Petrovič (Karagjorgje) vzdignil zastavo, pod katero so se zbrali hrabri Srbi, da preženejo krvoločnega Turka iz dežele. Od l. 1804 do l. 1813 je vodil hrabri hajduk svoje zveste pristaše v bojih proti Turkom. Srbski župani (vojvode) so ga izvolili za poglavarja vstaje. Uspešno se je bojeval proti Turkom ter jih večkrat pošteno naklestil, tako, da se je polastil Turkov nepopisen strah, če so le slišali ime: »Karagjorgje«. Toda česar ni premagala vsa turška sila, uničila je domača nesloga. Več mogočnih vojvod, med njimi Milan Obrenović, so začeli rovatiti proti Karagjorgju, ki je sicer ta punt udusil, toda prejšnje zmagovitosti ni bilo več. Valed te nesloge so Turki zopet udrli v deželo ter jo zavzeli. Karagjorgje je zbežal na avstrijska tla. Na to se je postavil na čelo vstaskemu gibanju Obrenović, kateri